

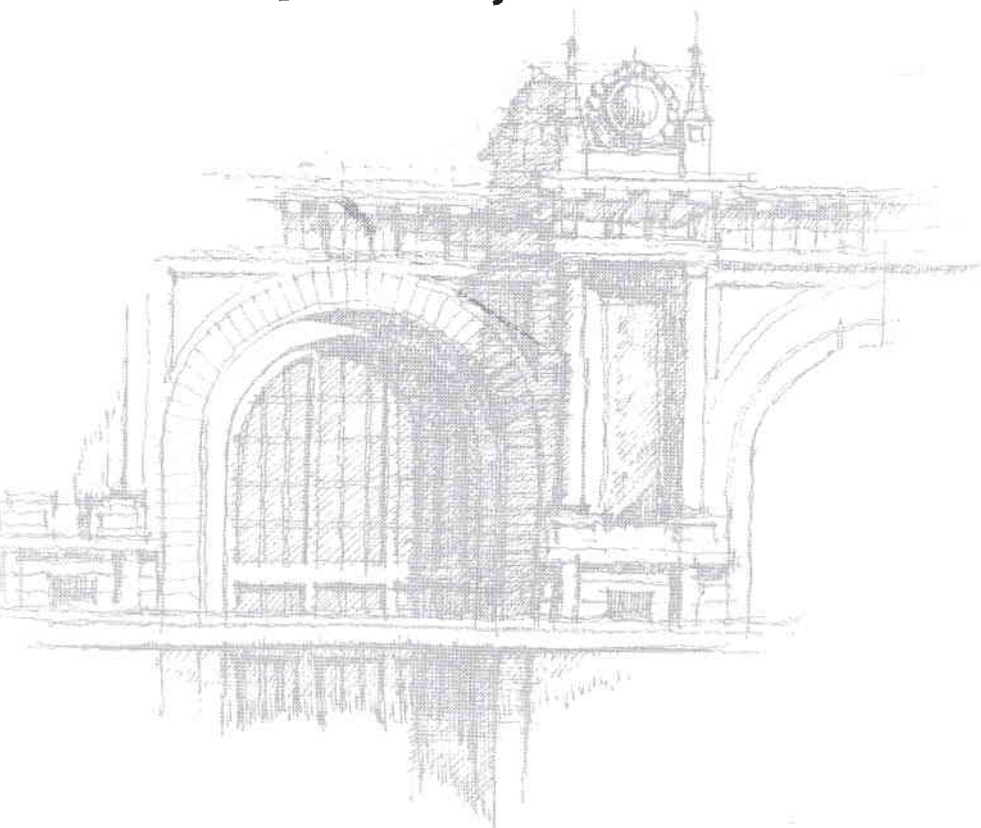
LBRIS

We know
books

LAURA-CRISTINA CARCIA

RECURSUL ÎN PROCESUL CIVIL

Jurisprudență relevantă

Universul Juridic
București
- 2024 -

CAPITOLUL A

CONDIȚII DE FOND	19
Secțiunea 1. Obiectul recursului	19
<i>a. Principiul unicității căii de atac și recursul exercitat omisso medio</i>	19
1. Principiul unicității căii de atac	19
1. Exercițarea, de două ori, a căii de atac a recursului. Lipsa de relevanță a modului de soluționare a primului recurs exercitat. Aplicarea art. 460 alin. (1) C. pr. civ. <i>Trib. Dolj, s. I civ., dec. civ. nr. 85 din 21 noiembrie 2023</i>	19
2. Cerere în grănițuire formulată pe cale accesorie. Aplicarea art. 460 alin. (2) C. pr. civ. <i>Decizia civilă nr. 279 din 21.06.2022, Secția I civilă, Curtea de Apel Bacău</i>	21
3. Recurs exercitat împotriva unei decizii din apel referitoare la două cereri conexe, pentru care legiuitorul a stabilit căi de atac distincte. Aplicarea art. 460 alin. (3) C. pr. civ. <i>Încheierea de ședință din 28.06.2022, Secția Civilă, Curtea de Apel Brașov</i>	22
4. Recurs declarat împotriva deciziei din apel, prin care s-au soluționat o cerere principală supusă apelului, dar și o cerere incidentală supusă atât apelului, cât și recursului. Aplicarea art. 460 alin. (3) C. pr. civ. <i>C. Ap. București, s. a III-a civ. și pentru cauze cu minori și de familie, încheierea de ședință din 15.12.2022</i>	24
2. Recursul exercitat omisso medio	27
5. Invocarea <i>omisso medio</i> a unor critici neformulate în apel <i>ICCJ, s. I civ., dec. civ. nr. 617 din 25 aprilie 2023</i>	27
6. Neinvocarea excepției de necompetență materială în condițiile legii, ci direct în recurs <i>ICCJ, s. I civ., dec. civ. nr. 28 din 19 ianuarie 2022</i>	29

7. Criticarea, direct în recurs, a soluției date asupra unei excepții procesuale absolute	
<i>ICCJ, s. I civ., dec. civ. nr. 889 din 20 aprilie 2021</i>	31
8. Motive de recurs invocate, în totalitate, <i>omisso medio</i> . Distincție între sancțiunea inadmisibilității recursului și sancțiunea nulității recursului	
<i>ICCJ, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 733 din 24 martie 2021</i>	35
3. <i>Partea din hotărâre susceptibilă de recurs</i>	38
9. Necesitatea încadrării recursului declarat împotriva considerentelor, chiar și în ipoteza unor constatări de fapt ce prejudiciază partea, în motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) C. pr. civ.	
<i>ICCJ, s. I civ., dec. civ. nr. 911 din 20 aprilie 2021</i>	39
10. Inadmisibilitatea criticilor îndreptate împotriva consideren- telor unei hotărâri arbitrale. Incompatibilitatea dispozițiilor art. 461 alin. (2) C. pr. civ. cu cele ale art. 608 C. pr. civ.	
<i>ICCJ, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 2710 din 14 decembrie 2022</i>	40
11. Interesul procesual în exercitarea recursului împotriva considerentelor	
<i>ICCJ, s. cont. adm. și fisc., dec. civ. nr. 5964 din 25 noiembrie 2021</i>	44
12. Soluțiile ce pot fi pronunțate în cazul recursului declarat împotriva considerentelor. Imposibilitatea cenzurării măsurilor cuprinse în dispozitivul hotărârii atacate	
<i>ICCJ, s. I civ., dec. civ. nr. 821 din 16 mai 2023</i>	46
<i>b. Excepții de la calea de atac a recursului. Principiul legalității căii de atac</i>	49
1. <i>Excepții determinate de criteriul materiei</i>	49
13. Obligații de a face neevaluabile în bani. Acțiunea în rectificarea cărții funciare	
<i>C. Ap. Oradea, s. I civ., dec. civ. nr. 222 din 5 decembrie 2023</i>	49
14. Obligații de a face neevaluabile în bani. Efectuarea publicității de vânzare-cumpărare și a demersurilor prevăzute de art. 6 din Legea nr. 17/2014	
<i>C. Ap. Craiova, s. I civ., dec. civ. nr. 698 din 9 noiembrie 2023</i>	51

15. Obligații de a face neevaluabile în bani. Acțiune în desființarea de construcții. Art. 484 C. pr. civ., privind suspendarea executării hotărârii, nu derogă de la normele privind obiectul recursului <i>C. Ap. Bacău, s. I civ., dec. civ. nr. 345 din 21 noiembrie 2023</i>	53
16. Litigiu privind navigația civilă și activitatea în porturi. Serviciile P.S.I., contractate în legătură cu activitatea din domeniul portuar, pot fi incluse în categoria activităților auxiliare activităților de transport naval <i>ICCJ, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 1643 din 23 iunie 2021</i>	55
17. Litigiu în materia asigurărilor. Acțiune formulată de brokerul de asigurare împotriva unei societăți de asigurare <i>ICCJ, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 804 din 6 aprilie 2022</i>	58
18. Litigiu în materia dreptului asigurărilor sociale. Pretenții privind indemnizația de strămutare stabilită conform Decretului-lege nr. 118/1990. Necontestarea de către părți a competenței materiale procesuale a instanței <i>ICCJ, s. a II-a civ., dec. nr. 8 din 17 ianuarie 2023</i>	61
19. Litigiu în materia protecției consumatorilor. Discriminare survenită în contextul unor raporturi juridice născute în exercitarea activității comerciale a profesionistului. Incidența deciziei în interesul legii nr. 10/2016 <i>ICCJ, s. a II-a civ., Dec. nr. 254 din 8 februarie 2022</i>	64
20. Recurs îndreptat împotriva unei hotărâri pronunțate cu privire la cererea de dizolvare a unei persoane juridice, cerere formulată în temeiul Legii nr. 31/1990. Cazul de dizolvare prevăzut de art. 227 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 31/1990 <i>ICCJ, s. a II-a civ., Dec. civ. nr. 1270 din 24 mai 2022</i>	69
2. Alte hotărâri/incheieri nesusceptibile de recurs	70
21. Hotărâri ce pot fi atacate numai cu apel. Acțiune în plata nedatorată întemeiată pe art. 637 alin. (1) C. pr. civ. <i>C. Ap. Craiova, s. I civ., dec. civ. nr. 727 din 16 noiembrie 2023</i>	71
22. Hotărâri ce pot fi atacate numai cu apel. Recurs declarat împotriva unei hotărâri pronunțate în temeiul art. 78 alin. (2) C. pr. civ. <i>ICCJ, s. I civ., dec. civ. nr. 1790 din 23 septembrie 2021</i>	73

23. Achiesarea la hotărârea instanței de apel. Inadmisibilitatea căii de atac a recursului. Distanție între regimul juridic aplicabil diferitelor acte de dispoziție ale părților
ICCJ, s. a II-a civ., Dec. civ. nr. 1008 din 14 aprilie 2021 75
24. Decizie intermediară a instanței de apel prin care a fost anulată hotărârii primei instanțe și reținută pricina pentru evocarea fondului
C. Ap. Brașov, s. I civ., dec. civ. nr. 247 din 30 mai 2023 79
25. Recurs declarat împotriva încheierii prin care a fost respinsă excepția necompetenței generale a instanțelor judecătorești
ICCJ, S. a II-a civ., Dec. nr. 1736 din 21 septembrie 2023 83
26. Recurs împotriva încheierii de recuzare pronunțate de una dintre secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție
ICCJ, Completurile de 5 judecători, Dec. nr. 73 din 8 martie 2021 86
27. Recurs împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de suspendare a judecării pricinii
C. Ap. Iași, s. civ., dec. civ. nr. 7 din 25 ianuarie 2024 88
28. Recurs declarat împotriva unei încheieri premergătoare cu caracter preparatoriu. Distanție între încheierea preparatorie și încheierea interlocutorie
ICCJ, s. I civ., Dec. civ. nr. 704 din 31 martie 2021 91
29. Recurs declarat împotriva încheierii privind cererea de restituire a taxei judiciare de timbru, încheiere pronunțată în calea de atac a recursului
ICCJ, s. I civ., Dec. nr. 2087 din 19 octombrie 2021 93
30. Recurs împotriva încheierii de suspendare provizorie pronunțate în temeiul art. 450 alin. (5) C. pr. civ.
ICCJ, s. a II-a civ., Dec. civ. nr. 520 din 3 martie 2022 95
31. Recurs referitor la cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a unor norme legale. Soluționarea prioritara a excepției lipsei calității procesuale active în raport cu cererea de sesizare a Curții Constituționale 97
ICCJ, s. a II-a civ., Dec. civ. nr. 1349 din 7 iunie 2022

Secțiunea a 2-a. Subiectele recursului	100
32. Recurs exercitat de o persoană ce nu a avut calitatea de parte în litigiu <i>C. Ap. Constanța, s. a II-a civ., de insolvență și litigii cu profesioniști, dec. civ. nr. 252 din 7 decembrie 2022</i>	100
33. Recurs exercitat de persoane ce nu au dobândit calitatea de intervenienți <i>Trib. București, s. a V-a civ., dec. civ. nr. 82 din 5 aprilie 2021</i>	102
34. Recurs exercitat de succesorii în drepturi ai uneia dintre părți <i>Trib. Sălaj, s. civ., dec. civ. nr. 12 din 4 mai 2023</i>	104
35. Calitatea procesuală activă în recurs a societății cu care s-a încheiat contractul de credit, societate ce a fost supusă ulterior fuziunii prin absorbție. Efectele cesiunii de creanță <i>C. Ap. Constanța, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 113 din 8 martie 2021</i>	107
36. Interesul procesual în exercitarea căii de atac a recursului <i>ICCJ, s. a II-a civ., Dec. nr. 376 din 21 februarie 2023</i>	112
 CAPITOLUL B	
CONDIȚII DE FORMĂ	115
Secțiunea 1. Cererea de recurs. Mențiuni obligatorii. Sancțiunile aplicabile	115
37. Nulitatea recursului pentru lipsa semnăturii în original <i>C. Ap. Pitești, s. a II-a civ. cont. adm. fisc., dec. civ. nr. 1030/2023 din 9 noiembrie 2023</i>	115
38. Nulitatea cererii de recurs, transmisă prin mijloace electronice <i>ICCJ, s. I civ., dec. civ. nr. 1113 din 20 mai 2021</i>	117
39. Netimbrarea cererii de recurs formulate de administratorul special al unei societăți aflate în procedura insolvenței. Obligația de timbrare <i>ICCJ, s. a II-a civ., Dec. civ. nr. 210 din 2 februarie 2022</i>	119
40. Nedepunerea cererii de recurs la instanța a cărei hotărâre se atacă <i>ICCJ, s. a II-a civ., Dec. nr. 591 din 10 martie 2022</i>	121

41. Lipsa dovezii calității de reprezentant în recurs. Cereri sub semnătură privată de însușire a recursului <i>C. Ap. București, s. a IV-a civ., dec. civ. din 14 aprilie 2022</i>	123
Secțiunea a 2-a. Obligația motivării recursului și termenul de motivare. Sancțiunea neîndeplinirii obligației de a motiva recursul	125
42. Neîncadrarea motivelor de recurs în cele prevăzute de art. 488 alin. (1) C. pr. civ. <i>C. Ap. Craiova, s. cont. adm. fisc., dec. civ. nr. 2351 din 15 noiembrie 2023</i>	125
43. Posibilitatea invocării motivelor de ordine publică direct în recurs de partea recurentă <i>ICCJ, s. I civ., Dec. civ. nr. 2006 din 11 octombrie 2022</i>	128
44. Motiv de recurs de ordine publică invocat din oficiu de instanța de recurs, întemeiat pe art. 1.247 alin. (3) C. civ. Derogare de la art. 489 alin. (3) C. pr. civ. <i>ICCJ, s. a II-a civ., Dec. civ. nr. 148 din 26 ianuarie 2022</i>	134
45. Necesitatea indicării de către recurent, prin cererea ori memoriul de recurs, în termenul legal, a tuturor criticilor formulate împotriva hotărârii atacate <i>ICCJ, s. a II-a civ., Dec. nr. 56 din 18 ianuarie 2023</i>	138

CAPITOLUL C

MOTIVELE DE CASARE	141
Secțiunea 1. Instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale – art. 488 alin. (1) pct. 1 C. pr. civ.	141
46. Înțelesul sintagmei „alcătuirea instanței”. Distincție în raport cu necompetența materială procesuală a instanței <i>ICCJ, s. a II-a civ., Dec. civ. nr. 982 din 27 aprilie 2023</i>	141
47. Chestiunea alcătuirii completului de judecată, de ordine publică. Posibilitatea invocării acesteia oricând pe parcursul litigiului <i>Decizia civilă nr. 75 din 23 ianuarie 2014, Secția de contencios administrativ și fiscal, Curtea de apel Ploiești</i>	144

48. Compunerea completului cu numărul de judecători prevăzut de lege. Calificarea căii de atac denumite greșit de parte <i>Decizia civilă nr. 537 din 8 martie 2022, Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	148
49. Invocarea din oficiu a excepției perimării. Lipsa incidenței vreunui caz de incompatibilitate <i>Decizia nr. 243 din data de 9 februarie 2023, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	152
Secțiunea a 2-a. Hotărârea a fost pronunțată de alt judecător decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului sau de un alt complet de judecată decât cel stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei ori a cărui compunere a fost schimbată cu încălcarea legii – art. 488 alin. (1) pct. 2 C. pr. civ.	154
50. Înlocuirea judecătorului delegat la o altă instanță cu un alt judecător. Respectarea principiului repartizării aleatorii a cauzelor <i>Decizia civilă nr. 505 din data de 16 martie 2023, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	155
51. Schimbarea componenței completului de judecată, ca urmare a admiterii unor declarații de abținere <i>Decizia civilă nr. 2466 din data de 8 decembrie 2022, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	159
Secțiunea a 3-a. Hotărârea a fost dată cu încălcarea competenței de ordine publică a altei instanțe, invocată în condițiile legii - art. 488 alin. (1) pct. 3 C. pr. civ.	162
52. Invocarea excepției de necompetență materială în condițiile legii..... <i>Decizia civilă nr. 50 din 20.01.2022, Secția a IV-a civilă, Curtea de Apel București</i>	162
53. Invocarea din oficiu de instanța de recurs a excepției necompetenței materiale procesuale a instanței de apel <i>Decizia civilă nr. 915 din data de 13 aprilie 2022, Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	165
54. Stabilirea competenței se efectuează, ca regulă, în raport de momentul sesizării instanței, iar nu de cel al soluționării	

excepției. Situație de excepție determinată de închiderea procedurii insolvenței

Decizia civilă nr. 320 din data de 10 februarie 2022,

Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție 169

55. Competența materială procesuală a judecătorului sindic

Decizia nr. 1547 din 21 iunie 2022, Secția a II-a civilă, Înalta

Curte de Casație și Justiție 172

56. Hotărâre pronunțată în cadrul unui regulator de competență.

Imposibilitatea invocării în recurs a aspectelor tranșate prin regulatorul de competență

Decizia civilă nr. 681 din 31 martie 2021, Secția I civilă, Înalta

Curte de Casație și Justiție 178

Secțiunea a 4-a. Instanța a depășit atribuțiile puterii

judecătorești - art. 488 alin. (1) pct. 4 C. pr. civ. 180

57. Nesocotirea limitelor investiției instanței de judecată.

Neîncadrarea în cazul de casare invocat

Decizia civilă nr. 1507 din data de 20 septembrie 2022, Secția I

civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție 180

58. Încălcarea competenței executorului judecătoresc.

Neîncadrarea în cazul de casare invocat

Decizia civilă nr. 1103 din data de 18 mai 2022, Secția I civilă,

Înalta Curte de Casație și Justiție 183

Secțiunea a 5-a. Prin hotărârea dată, instanța a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității - art. 488 alin. (1) pct. 5 C. pr. civ. 185

59. Încadrarea criticilor referitoare la suspendarea facultativă în motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 5 C. pr. civ.

Decizia civilă nr. 49 din 18 ianuarie 2023 Secția a IV-a civilă,

Curtea de Apel București 186

60. Recurs împotriva încheierii de suspendare a judecării pricinii până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate invocate în cauză

Decizia civilă nr. 835 din 9 noiembrie 2023, Secția de

contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Constanța 188

61. Comunicarea hotărârii judecătorești la domiciliul procesual ales. Indicarea persoanei însărcinate cu primirea actelor de procedură	
<i>Decizia civilă nr. 2237 din 16 noiembrie 2022, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	191
62. Încălcarea rolului activ al judecătorului	
<i>Decizia civilă nr. 46 din 18 ianuarie 2023, Secția a IV-a civilă, Curtea de Apel București</i>	194
63. Respingerea ca inadmisibilă a cererii de chemare în garanție	
<i>Decizia civilă nr. 5 din 19 ianuarie 2023 Secția a II-a civilă, Curtea de Apel Suceava</i>	199
64. Încălcarea normelor de procedură. Neatașarea la dosar a taxei judiciare de timbru până la momentul pronunțării instanței de judecată	
<i>Decizia civilă nr. 483 din 20 decembrie 2023, Secția civilă, Curtea de Apel Brașov</i>	201
65. Cazul de echipolență prevăzut de art. 457 alin. (3) C. pr. civ. pentru curgerea termenului de apel	
<i>Decizia civilă nr. 842 din data de 7 aprilie 2022, Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	205
66. Modificarea cadrului procesual cu nesocotirea limitelor efectului devolutiv al apelului. Explicitarea pretențiilor formulate în fața primei instanțe	
<i>Decizia civilă nr. 437 din 20 decembrie 2023, Secția civilă, Curtea de Apel Iași</i>	207
67. Greșita decădere a părții din proba cu înscrisuri solicitată în apel. Obligația apelantului de a solicita proba cu înscrisuri prin cererea de apel, iar nu de a atașa înscrisurile cererii de apel	
<i>Decizia nr. 146 din data de 26 ianuarie 2022, Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	212
68. Încălcarea principiului <i>non reformatio in pejus</i> de către instanța de apel. Încadrare în art. 488 alin. (1) pct. 5 C. pr. civ.	
<i>Decizia civilă nr. 4 din data de 17 ianuarie 2023, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	215

69. Recurs exercitat împotriva hotărârii de primare.
Suspendarea termenului de primare în ipoteza decesului
unei părți
*Decizia civilă nr. 356 din 21 februarie 2023, Secția a II-a civilă,
Înalta Curte de Casație și Justiție* 219
70. Neseemnarea hotărârii judecătorești de către grefier. Nulitate
extrinsecă a actului de procedură
*Decizia nr. 106 din data de 25 ianuarie 2023, Secția a II-a
civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție* 224
71. Procedura de exequatur, guvernată de norme de drept
procedural, nu material
*Decizia civilă nr. 1520 din data de 16 iunie 2022, Secția a II-a
civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție* 227
- Secțiunea a 6-a. Hotărârea nu cuprinde motivele pe care se
întemeiază sau cuprinde motive contradictorii ori numai străine
de natura cauzei - art. 488 alin. (1) pct. 6 C. pr. civ.** 230
72. Schimbarea cauzei acțiunii. Neexaminarea fondului pricinii
*Decizia civilă nr. 1811 din 22 septembrie 2021, Secția a II-a
civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție* 231
73. Contrarietate între considerente și dispozitiv
*Decizia civilă nr. 973 din 4 mai 2022, Secția a II-a civilă, Înalta
Curte de Casație și Justiție* 234
- Secțiunea a 7-a. Încălcarea autorității de lucru judecat - art. 488
alin. (1) pct. 7 C. pr. civ.** 237
74. Ipotezele la care se referă motivul de casare. Latura negativă
și latura pozitivă ale autorității de lucru judecat
*Decizia civilă nr. 1562 din 22 septembrie 2022, Secția I civilă,
Înalta Curte de Casație și Justiție* 238
75. Cerere de renunțare la judecată formulată în litigiul anterior.
Lipsa autorității de lucru judecat
*Decizia nr. 864 din data de 14 aprilie 2022, Secția I civilă,
Înalta Curte de Casație și Justiție* 240

Secțiunea a 8-a. Hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material - art. 488 alin. (1) pct. 8

C. pr. civ.	242
76. Interpretarea probelor și a clauzelor contractuale <i>Decizia civilă nr. 88 din 14 noiembrie 2023, Secția a II-a civilă, Curtea de Apel Oradea</i>	242
77. Critici cu privire la cuantumul despăgubirilor acordate <i>Decizia nr. 1904 din data de 29 septembrie 2021, Secția a II-a Civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	243
78. Neîncadrarea în art. 488 alin. (1) pct. 8 C. pr. civ. a criticilor privind încheierea de îndreptare a erorii materiale din dispozitivul hotărârii <i>Decizia civilă nr. 939 din 3 mai 2022, Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	245

CAPITOLUL D

FORMELE RECURSULUI 248

Secțiunea a 1. Recursul incident 248

79. Admisibilitatea recursului incident. Coparticipare procesuală. Parte potrivnică <i>Decizia civilă nr. 484 din 20 decembrie 2023, Secția civilă, Curtea de Apel Brașov</i>	248
80. Recurs incident. Principiul neagravării situației părții în propria cale de atac <i>Decizia civilă nr. 2815 din 16 decembrie 2021, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	250
81. Recurs principal respins pentru lipsa calității procesuale active a recurentului. Lăsarea fără efecte a recursului incident <i>Decizia nr. 1989 din 7 octombrie 2021, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	252
82. Formularea unui recurs principal și a unui recurs incident de aceeași parte. Inadmisibilitatea recursului incident <i>Decizia civilă nr. 742 din 28 iunie 2023, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Pitești</i>	256

Secțiunea a 2-a. Recursul provocat	257
83. Partea în contradictoriu cu care poate fi formulat recursul provocat <i>Decizia civilă nr. 132 din 11 octombrie 2023, Secția a II-a civilă, Curtea de Apel Ploiești</i>	258
84. Coparticipare procesuală. Inadmisibilitatea recursului incident și a celui provocat <i>Încheierea de ședință din 09 februarie 2023, Secția a II-a civilă, Curtea de Apel Ploiești</i>	260
85. Scopul recursului incident și provocat, casarea hotărârii atacate în alt mod decât cel urmărit prin recursul principal <i>Decizia civilă nr. 241 din 10 mai 2023, Secția de contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Oradea</i>	261

CAPITOLUL E

REGULI PRIVIND JUDECATA	263
Secțiunea 1. Termenul de exercitare a căii de atac a recursului.	
Sanctiunea nerespectării termenului și repunerea în termen	263
86. Termenul de exercitare a căii de atac a recursului. Comunicarea nelegală a hotărârii judecătorești prin corespondență electronică. Momentul de la care curge termenul de recurs <i>Decizia civilă nr. 744 din 31 martie 2022, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	263
87. Recurs tardiv. Schimbarea domiciliului părții și încunoștințarea instanței, conform art. 172 C. pr. civ. Lipsă motive temeinice pentru repunerea în termen <i>Decizia civilă nr. 713 din 04 decembrie 2023, Secția de contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Suceava</i>	265
88. Momentul de la care curge termenul de recurs împotriva încheierii de respingere ca inadmisibilă a cererii de intervenție voluntară accesorie, anterior modificărilor introduse prin Legea nr. 310/2018 <i>Decizia civilă nr. 880 din data de 18 mai 2023, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	269

Secțiunea a 2-a. Suspendarea executării hotărârii atacate	272
89. Condiția existenței unor motive temeinic justificate Încheierea de ședință din 13 decembrie 2023, Secția civilă, Curtea de Apel Brașov	272
90. Dispoziții ale instanței ce pot face obiectul executării și al suspendării executării Încheierea de ședință din 19 iulie 2023, Secția I civilă, Curtea de Apel Cluj	275

CAPITOLUL F

SOLUȚIILE PE CARE LE PRONUNȚĂ INSTANȚA DE RECURS

Secțiunea 1. Soluțiile ce pot fi pronunțate de instanța supremă, curți de apel și tribunale

91. Soluția de casare, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, anterior modificărilor intervenite prin Legea nr. 310/2018. Limitele casării. Recurs împotriva considerentelor Decizia nr. 1990 din data de 12 octombrie 2022, Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție	277
92. Casarea cu trimitere spre rejudecare dispusă de curtea de apel. Încălcarea dreptului la apărare prin nepunerea în discuție a cererilor părților Decizia civilă nr. 45 din 20 ianuarie 2022, Secția I civilă, Curtea de Apel Pitești	280
93. Încălcarea normelor de procedură de către instanța de apel. Casare cu trimitere spre rejudecare Decizia civilă nr. 13 din 18 ianuarie 2023 Secția a II-a civilă, de insolvență și litigii cu profesioniști și societăți, Curtea de Apel Constanța	284
94. Nestabilirea cadrului procesual activ și pasiv. Casare cu trimitere spre rejudecare primei instanțe Decizia civilă nr. 325 din 28 noiembrie 2023, Secția I civilă, Curtea de Apel Timișoara	286
Secțiunea a 2-a. Limitele casării. Rejudecarea după casare	287
95. Limitele casării. Lipsa menționării felului casării, totală sau parțială, în decizia de recurs Decizia civilă nr. 563 din data de 9 martie 2022, Secția a II-a Civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție	287

96. Limitele rejudecării după casare <i>Decizia civilă nr. 1242 din 19 mai 2021, Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	291
97. Aplicarea principiului <i>non reformatio in pejus</i> în cazul rejudecării după casare <i>Decizia civilă nr. 1421 din 13 iunie 2023, Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	293
Secțiunea a 3-a. Alte soluții ce pot fi pronunțate de instanța de recurs	297
98. Tranzacția intervenită în calea de atac a recursului. Soluția incidentă <i>Decizia civilă nr. 227 din 29 noiembrie 2023 Secția I civilă, Curtea de Apel Galați</i>	297
99. Încetarea judecării recursului. Incidența art. 75 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 <i>Decizia civilă nr. 439 din data de 01 martie 2022, Secția a II-a civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	299
100. Cerere de completare a dispozitivului hotărârii din recurs. Tardivitate <i>Decizia civilă nr. 500 din data de 15 martie 2022, Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție</i>	302
BIBLIOGRAFIE	305

Condiții de fond***Secțiunea 1. Obiectul recursului***

a. Principiul unicității căii de atac și recursul exercitat omisso medio

1. Principiul unicității căii de atac

- 1. Exercițarea, de două ori, a căii de atac a recursului. Lipsa de relevanță a modului de soluționare a primului recurs exercitat. Aplicarea art. 460 alin. (1) C. pr. civ.**

Împotriva încheierii de suspendare a judecării cauzei nu mai poate fi exercitată aceeași cale de atac, respectiv a recursului, în condițiile în care dreptul părții de a folosi o cale de atac este unic, epuizându-se prin exercițiul său.

Nu prezintă relevanță juridică împrejurarea că prima cerere de recurs a fost anulată, ca netimbrată, din moment ce dispozițiile art. 460 alin. (1) C. pr. civ. nu disting în ceea ce privește modul de soluționare a primei cereri de exercitare a căii de atac.

 Trib. Dolj, s. I civ., dec. civ. nr. 85 din 21 noiembrie 2023

Prin încheierea din data de 17.05.2023, pronunțată de judecătoria, în baza art. 413 alin. (1) pct. 1 C. pr. civ. a fost suspendată judecarea acțiunii privind pe reclamantele [...] și [...] și pe pârâțul [...], având ca obiect revendicare, până la soluționarea prin hotărâre definitivă a unui alt dosar.

Împotriva încheierii civile din data de 17.05.2023 au formulat recurs recurente-reclamante.

Analizând excepția inadmisibilității recursului invocată de intima-tul-pârâț prin întâmpinare, Tribunalul Dolj a reținut că este întemeiată.

A constatat Tribunalul că obiectul căii de atac a recursului îl reprezintă încheierea din 17.05.2023, pronunțată de judecătorie, și că recurente-reclamante au mai exercitat calea de atac a recursului împotriva încheierii de suspendare evocate, aceasta fiind soluționată prin decizia civilă din 10.10.2023, pronunțată de Tribunalul Dolj, în sensul admiterii excepției netimbrării recursului, invocate de instanță din oficiu, și anulării recursului formulat de către recurente-reclamante, ca netimbrat.

În acest context, întrucât împotriva încheierii recurate, recurente-reclamante au mai exercitat calea de atac a recursului, tribunalul a reținut că reiterarea aceleiași căi de atac este inadmisibilă, astfel cum în mod corect a susținut și intimatul-pârât, având în vedere că, în dreptul procesual român, sistemul căilor de atac este guvernat de principiul unicității.

Tribunalul a arătat că principiul unicității căii de atac este reglementat de art. 460 alin. (1) C. pr. civ., text legal potrivit căruia o cale de atac poate fi exercitată împotriva unei hotărâri numai o singură dată, dacă legea prevede același termen de exercitare pentru toate motivele existente la data declarării acelei căi de atac.

Așa cum rezultă din dispozițiile legale ce preced, împotriva încheierii de suspendare a judecății cauzei nu mai poate fi exercitată aceeași cale de atac, respectiv a recursului, în condițiile în care dreptul părții de a folosi o cale de atac este unic, epuizându-se prin exercițiul său.

În egală măsură, tribunalul a arătat că nu prezintă relevanță juridică împrejurarea că prima cerere de recurs a fost anulată ca netimbrată, din moment ce dispozițiile art. 460 alin. (1) C. pr. civ. nu disting în ceea ce privește modul de soluționare a primei cereri de exercitare a căii de atac.

2. Cerere în grănițuire formulată pe cale accesorie. Aplicarea art. 460 alin. (2) C. pr. civ.

În cazul formulării acțiunii în grănițuire, este exclusă calea extraordinară de atac a recursului, potrivit art. 483 alin. (2) C. pr. civ. coroborat cu art. 94 lit. f) C. pr. civ.

Însă această ipoteză vizează situația în care instanța este investită doar cu acest capăt de cerere sau când este capătul principal de cerere, iar restul pretențiilor din acțiunea formulată sunt capete accesorii.

Nu aceeași este situația atunci când acțiunea în revendicare este capătul principal de cerere, care este supus recursului, față de dispozițiile art. 483 alin. (2) C. pr. civ coroborat cu art. 94 lit. k) C. pr. civ., determinând admisibilitatea recursului și în privința petiului accesoriu referitor la grănițuire, conform art. 460 alin. (2) C. pr. civ.

↳ *Decizia civilă nr. 279 din 21.06.2022, Secția I civilă,
Curtea de Apel Bacău*

Prin sentința civilă din 16.06.2017, Judecătoria Bacău a admis în parte acțiunea, așa cum a fost precizată și completată, formulată de reclamant în contradictoriu cu pârâții, a admis capătul de cerere privind revendicarea suprafeței de 1063 mp și a obligat pârâții să lase reclamantei în deplină proprietate și pașnică folosință suprafața de 1063 mp, identificată prin poligonul punctelor 22 – 23 – 24 – 15 – 26 – 25 – 22 potrivit Raportului de expertiză topografică și suplimentului la raport întocmite de expert. Totodată, a stabilit linia de hotar dintre proprietatea reclamantei și proprietatea pârâților pe aliniamentul marcat pe planul de situație anexă (Anexa 1) la suplimentul raportului de expertiză topografică întocmit de expert. A respins cererea de rectificare a cărții funciare [...] a comunei [...].

Prin decizia civilă din 10.08.2020, Tribunalul Bacău a respins apelul declarat de către apelanții-pârâți și a obligat apelanții să plătească intimatei suma de 900 lei, reprezentând cheltuieli de judecată.

Împotriva acestei decizii au declarat recurs apelanții-pârâți.

Examinând excepția inadmisibilității motivului doi de recurs, care vizează stabilirea liniei de hotar astfel cum a fost invocată de intimată, Curtea de Apel Bacău a apreciat că este neîntemeiată.

S-a reținut că, în speță, instanța a fost investită cu o acțiune având mai multe capete de cerere, respectiv revendicare, grănițuire și rectificare de carte funciară.

A făcut trimitere instanța la art. 460 C. pr. civ. și a reținut că, în cazul formulării acțiunii în grănițuire, este exclusă calea extraordinară de atac a

recursului, potrivit art. 483 alin. (2) C. pr. civ. coroborat cu art. 94 pct. 1 lit. f) C. pr. civ.

Însă s-a observat că această ipoteză vizează situația în care instanța este investită doar cu acest capăt de cerere sau când este capătul principal de cerere, iar restul pretențiilor din acțiunea formulată sunt capete accesorii.

Nu aceeași este situația în speță, având în vedere că acțiunea în revendicare este capătul principal de cerere, care este supus recursului, față de dispozițiile art. 483 alin. (2) C. pr. civ coroborat cu art. 94 pct. 1 lit. k) C. pr. civ.

Prin urmare, având în vedere principiul unicității căii de atac reglementat de art. 460 alin. (2) C. pr. civ, față de capetele de cerere formulate, Curtea a apreciat că recursul este admisibil, fiind respinsă excepția ca nefondată.

3. Recurs exercitat împotriva unei decizii din apel referitoare la două cereri conexe, pentru care legiuitorul a stabilit căi de atac distincte. Aplicarea art. 460 alin. (3) C. pr. civ.

Prin recurs, instanța a fost sesizată cu motive care vizează cererea principală privind obligarea la încheierea contractului de vânzare-cumpărare, cât și cu motive ce vizează cererea din dosarul conexat privind evacuarea, fiind astfel în prezența a două cereri principale conexe.

Această ipoteză nu este reglementată expres de dispozițiile art. 460 C. pr. civ., însă, în urma măsurii conexării, dosarul conexat își pierde individualitatea, iar procesul trebuie privit unitar, întrucât conexarea a avut la bază legătura evidentă între cele două cereri și, chiar dacă acestea sunt soluționate distinct, procesul este unul singur, astfel încât se impune aplicarea, prin analogie, a dispozițiilor art. 460 alin. (3) și (5) C. pr. civ.

↳ Încheierea de ședință din 28.06.2022, Secția Civilă,
Curtea de Apel Brașov

Prin sent. civ. nr. 6896/14.10.2020 a Judecătoria, s-a respins acțiunea astfel cum a fost formulată și precizată de reclamantul [...] în contradictoriu cu pârâta [...], ca neîntemeiată, s-a admis acțiunea formulată de reclamantă în contradictoriu cu pârâțul, în dosarul civil conexas, s-a dispus evacuarea pârâțului din apartamentul înscris în CF nr. [...] și a fost obligat pârâțul la plata către reclamantă a sumei de 100 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, respectiv taxă judiciară de timbru.

Prin dec. civ. din 16.06.2021, tribunalul a admis apelul declarat de apelantul-reclamant împotriva sent. civ. din 14.10.2020, ce a fost schimbată în tot, în sensul că s-a admis acțiunea formulată de reclamant, a fost obligată pârâta să îi vândă reclamantului locuința ocupată în baza contractului de închiriere nr. 7239/24.09.2010, situată în imobilul din [...], s-a respins acțiunea formulată de reclamant în contradictoriu cu pârâta în dosarul civil conexas, având ca obiect evacuare.

Împotriva acestei decizii, a formulat recurs pârâta-reclamantă, în dosarul conexas.

Curtea de Apel Brașov, examinând excepția inadmisibilității căii de atac a recursului în ceea ce privește soluția pronunțată asupra cererii de evacuare ce face obiectul dosarului conexas, a reținut că, prin recurs, este sesizată atât cu motive care vizează cererea principală privind obligarea la încheierea contractului de vânzare-cumpărare, cât și cu motive ce vizează cererea din dosarul conexas privind evacuarea, fiind astfel în prezența a două cereri principale conexe.

De asemenea, s-a reținut că ipoteza nu este reglementată expres de dispozițiile art. 460 C. pr. civ., însă, în urma măsurii conexării, dosarul conexas își pierde individualitatea, iar procesul trebuie privit unitar, întrucât conexarea a avut la bază legătura evidentă dintre cele două cereri și, chiar dacă acestea sunt soluționate distinct, procesul este unul singur, astfel încât se impune aplicarea, prin analogie, a dispozițiilor art. 460 alin. (3) și (5) C. pr. civ., în sensul că hotărârea trebuie supusă, în întregul ei, atât apelului, cât și recursului, motiv pentru care a respins excepția inadmisibilității căii de atac a recursului.

4. Recurs declarat împotriva deciziei din apel, prin care s-au soluționat o cerere principală supusă apelului, dar și o cerere incidentală supusă atât apelului, cât și recursului. Aplicarea art. 460 alin. (3) C. pr. civ.

*Dispozițiile art. 460 C. pr. civ. nu rezolvă în mod expres problema de a ști care este calea de atac atunci când, prin aceeași hotărâre, se soluționează mai multe cereri principale și/sau incidentale, dintre care unele sunt supuse numai apelului, iar altele atât apelului, cât și recursului, și nici în acest caz nu sunt întrunite condițiile pentru aplicarea principiului *accessorium sequitur principale*.*

În literatura de specialitate s-a apreciat că, în această situație, hotărârea ar trebui supusă, în întregul său, atât apelului, cât și recursului, în termenele de drept comun, urmând deci ca, și în această ipoteză, să fie aplicate, prin analogie, aceleași dispoziții ale art. 460 alin. (3) și (5) C. pr. civ.

↳ C. Ap. București, s. a III-a civ. și pentru cauze cu minori și de familie, încheierea de ședință din 15.12.2022

Prin cererea formulată la data de 11.08.2020 și înregistrată la Judecătoria Sectorului 5 București, reclamanta Asociația de Proprietari [...] a chemat în judecată pe pârâtul [...], solicitând obligarea acestuia la plata sumei de 2438,03 lei, din care: 1711,24 lei, reprezentând contravaloarea cotelor de întreținere aferente perioadei iunie 2019-iulie 2020; 200,00 lei, reprezentând contravaloarea fondului de reparații; 526,79 lei, reprezentând penalități de întârziere de 0,2%/zi aferente perioadei iunie 2019-mai 2020 aferente acestor debite; obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată aferente acestui litigiu.

Pârâtul a formulat cerere de chemare în garanție a terților [...] și [...], solicitând obligarea acestora la plata sumelor cu privire la care va cădea în pretenții, inclusiv la plata cheltuielilor de judecată.

Prin sent. civ. din 12.02.2021, Judecătoria Sectorului 5 București a admis cererea formulată de reclamantă, a obligat pârâtul la plata către reclamanta a sumei de 2.438,03 lei, reprezentând cote restante de întreținere, fond de

reparații și penalități de întârziere, aferente perioadei iunie 2019-mai 2020 și a sumei de 700 lei, cheltuieli de judecată, reprezentând onorariu de avocat, și a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în garanție formulată de pârât.

Prin dec. civ. din 07.12.2021, Tribunalul București, secția a V-a civilă, a respins apelul formulat de apelantul-pârât, ca nefondat.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs pârâtul, arătând, în esență, că, în mod greșit, instanța de apel a respins cererea de chemare în garanție a intervenientului [...].

Analizând excepția inadmisibilității recursului, invocată din oficiu, Curtea de Apel București a reținut că art. 460 C. pr. civ. instituie principiul unicătăii căii de atac, ce își găsește aplicarea și în ceea ce privește calea de atac căreia îi este supusă hotărârea, în cazul în care prin aceeași hotărâre sunt soluționate și cereri accesorii sau incidentale sau mai multe cereri principale.

Astfel, dispozițiile art. 460 alin. (3) C. pr. civ. reglementează în mod expres situația în care, prin aceeași hotărâre, au fost soluționate și cereri incidentale, dintre care unele sunt supuse apelului, iar altele recursului, stabilind că hotărârea în întregul ei este supusă apelului, iar hotărârea dată în apel este supusă recursului.

În egală măsură, s-a observat că dispozițiile art. 460 C. pr. civ. nu rezolvă în mod expres problema de a ști care este calea de atac atunci când, prin aceeași hotărâre, se soluționează mai multe cereri principale și/sau incidentale, dintre care unele sunt supuse numai apelului, iar altele atât apelului, cât și recursului, și nici în acest caz nu sunt întrunite condițiile pentru aplicarea principiului *accessorium sequitur principale*.

În literatura de specialitate s-a apreciat că, în această situație, hotărârea ar trebui supusă în întregul său atât apelului, cât și recursului, în termenele de drept comun, urmând deci ca și în această ipoteză să fie aplicate, prin analogie, aceleași dispoziții ale art. 460 alin. (3) și (5) C. pr. civ.

Aplicarea prin analogie a acestor dispoziții în ipotezele menționate nu contravine principiului potrivit căruia legea specială este de strictă interpretare și aplicare, întrucât, în reglementarea actuală, art. 10 C. civ. limitează aplicarea acestui principiu la legile speciale prin care se restrânge exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile.

Or, dispozițiile speciale ale art. 460 alin. (3) și (5) C. pr. civ au ca efect extinderea exercițiului dreptului de exercitare a căilor de atac.

Raportând aceste considerații teoretice cauzei, Curtea a constatat că instanța a fost investită cu soluționarea unei cereri principale, având ca obiect obligarea pârâtului la plata unor sume de bani reprezentând contravaloarea cotelor de întreținere, fond de reparații și penalități de întârziere, aferente spațiului cu altă destinație decât aceea de locuință, aflat în proprietatea pârâtului. Pe de altă parte, instanța a fost investită și cu soluționarea unei cereri de chemare în garanție formulată de către pârât, ce reprezintă o cerere incidentală, în accepțiunea art. 30 alin. (6) C. pr. civ.

Ambele cereri, atât cea principală, cât și cea incidentală, au fost soluționate printr-o singură hotărâre, supusă apelului în conformitate cu dispozițiile art. 466 alin. (1) C. pr. civ.

Potrivit art. 94 pct. 1 lit. c) raportat la art. 483 alin. (2) C. pr. civ., hotărârea dată asupra cererii principale, grefată pe un raport juridic stabilit de Asociația de proprietari cu o persoană juridică, nu este supusă și recursului, decizia pronunțată în apel fiind, așadar, definitivă.

Cu toate acestea, în privința cererii de chemare în garanție, ce are caracter incidental, nu se poate reține o astfel de exceptare de la regula prevăzută de art. 483 alin. (1) C. pr. civ., respectiva cerere fiind întemeiată pe un raport juridic distinct de cel dedus judecății prin cererea principală, născut între intimatul-pârât și chemații în garanție, astfel că hotărârea pronunțată asupra acestei cereri este supusă atât apelului, cât și recursului, în condițiile dreptului comun.

Aplicând prin analogie dispozițiile art. 460 alin. (3) C. pr. civ., Curtea a reținut că hotărârea prin care s-au soluționat cererea principală și cererea incidentală va fi supusă atât apelului, cât și recursului, observând, în mod corespunzător, și împrejurarea că recursul declarat de către pârât vizează exclusiv soluția pronunțată de instanțele devolutive asupra cererii de chemare în garanție, nefiind antamate critici cât privește soluția dată cererii principale, în aceste coordonate procesuale obiective și subiective urmând așadar a se realiza controlul judiciar în recurs. Prin urmare, excepția inadmisibilității recursului a fost respinsă ca neîntemeiată.

5. Invocarea *omisso medio* a unor critici neformulate în apel

Invocarea omisso medio a unor motive nepropuse în apel nu este permisă, ele nefiind supuse dezbaterii și unei dezlegări proprii a instanței de apel, iar judecarea recursului nu poate avea în vedere decât aspectele de nelegalitate a deciziei recurate. Aceasta este soluția consacrată de art. 488 alin. (2) C. pr. civ., conform căruia motivele prevăzute la alin. (1) al acestui articol nu pot fi primite decât dacă ele nu au putut fi invocate pe calea apelului sau în cursul judecării apelului ori, deși au fost invocate în termen, au fost respinse sau instanța a omis să se pronunțe asupra lor.

↳ ICCJ, s. I civ., dec. civ. nr. 617 din 25 aprilie 2023

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la Tribunalul București, secția a V-a civilă, reclamanta [...] a solicitat, în contradictoriu cu pârâțul [...], obligarea acestuia la plata către reclamantă a debitului reprezentând echivalentul sumei totale de 134.864,25 USD, în RON la data plății, sumă datorată de pârât conform facturii nr. 321900563, emise în temeiul contractului de servicii de asistență juridică în România nr. 1578048/23.03.2018, astfel cum acesta a fost modificat prin actul adițional nr. 1/04.10.2018.

Prin sent. civ. nr. 763 din 12.05.2021, Tribunalul București, secția a V-a civilă, a admis excepția lipsei de interes a reclamantei în introducerea acțiunii și a respins cererea de chemare în judecată ca fiind introdusă de o persoană lipsită de interes.

Prin decizia nr. 371A din 17.03.2022, Curtea de Apel București, secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, a respins apelul declarat de apelanta-reclamantă [...] împotriva sent. civ. nr. 763 din 12.05.2021 pronunțate de Tribunalul București, secția a V-a civilă, ca nefondat.

Împotriva deciziei nr. 371A/2022 pronunțate de Curtea de Apel București, secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, a declarat recurs reclamanta.